

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

2013/2078(INI)

6.12.2013

MIŠLJENJE

Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2012.)
(2013/2078(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Ádám Kósa

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- A. budući da članak 18. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zabranjuje svaku vrstu diskriminacije na temelju nacionalnosti, bila ona izravna ili neizravna;
- B. budući da Unija u skladu s člankom 151. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ima za cilj promicanje zapošljavanja, poboljšanih životnih i radnih uvjeta, kako bi se omogućilo njihovo usklađivanje dok se održava poboljšanje, pravilnu socijalnu zaštitu, dijalog između poslodavca i radnika, razvoj ljudskih resursa s ciljem trajne visoke zaposlenosti i borbe protiv isključenosti;
- C. budući da je pravo na slobodu okupljanja i udruživanja uspostavljeni člankom 12. Povelje o temeljnim pravima i budući da se autonomija socijalnih partnera mora uvijek poštovati u skladu s člankom 152. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- D. budući da svaka osoba koja zakonito boravi i kreće se u Europskoj uniji ima pravo na povlastice iz socijalnog osiguranja i socijalne usluge u skladu s člankom 34. Povelje o temeljnim pravima;
- E. budući da je pravo na kolektivno pregovaranje i djelovanje temeljno pravo u skladu s člankom 28. Povelje o temeljnim pravima;
 1. podsjeća na svoju rezoluciju od 25. listopada 2011. o mobilnosti i uključivanju osoba s invaliditetom i na Europsku strategiju za osobe s invaliditetom 2010. – 2020. koja poziva na potpuno poštovanje Povelje o temeljnim pravima Europske unije;
 2. ističe da je potrebno ojačati zaštitu temeljnih prava u cilju očuvanja vjerodostojnosti institucija Europske unije; naglašava da Unija mora doprinijeti očuvanju i razvoju ovih zajedničkih vrijednosti u skladu s Ugovorima i Poveljom o temeljnim pravima; naglašava da treba provesti jasan i sustavan postupak procjene u svrhu osiguravanja sukladnosti s Ugovorima;
 3. ističe da je Sud Europske unije nadležan u stvarima vezanima uz Ugovore i sekundarno zakonodavstvo, uključujući primjenu Povelje o temeljnim pravima i područje zapošljavanja¹, te da u rješavanju sporova mora djelovati na prikladan, transparentan i pravedan način („pravo na pravedno suđenje”); naglašava da Sud Europske unije mora koristiti Povelju o temeljnim pravima kao interpretativni vodič u parnicama u vezi sa socijalnim pravima i pravima radnika te da takve parnice na temelju prethodnih odluka nacionalnih sudova (članak 267. UFEU-a) mogu poprimiti oblik tužbe kojom se dovodi u pitanje provedba zakona Unije u državama članicama, kojom se prema njihovu mišljenju krše temeljna socijalna prava radnika iz Povelje o temeljnim pravima; pozdravlja prijedlog

¹ Članak 16. i 22. Povelje Europske unije o temeljnim pravima u slučaju C- 202/11, presuda Suda od 16. travnja 2013. Anton Las protiv PSA Antwerp.

Komisije da izradi novi mehanizam za promicanje vrijednosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji;

4. vjeruje da, kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal Ugovora, postoji potreba da se provedu objektivna i usporediva ocjenjivanja uravnoteženih individualnih i kolektivnih prava radnika odražavajući se na nacionalno zakonodavstvo te poštujući nadležnosti na nacionalnoj razini;
5. naglašava da su finansijska i ekomska kriza te mjere koje su poduzete za njihovo rješavanje ozbiljno utjecale na najsiromašnije i najpotrebitije slojeve društva, za razliku od onih koji su neodgovorno potakli ovu kriju; poziva na oštirejne mjere kako bi se poboljšala ta situacija i spriječilo njezino ponavljanje;
6. ističe da je sâm Parlament istaknuo da trenutno važeći Ugovori EU-u već sad daju značajne ovlasti u području temeljnih prava²; primjećuje da su odredbe Povelje o temeljnim pravima, u skladu s njezinim člankom 51., upućene državama članicama u vezi sa svim pitanjima u kojima provode pravo Unije, uključujući pitanja suzbijanja diskriminacije, zdravlje i sigurnost, socijalnu uključenost i pravo na socijalnu i stambenu pomoć;
7. podsjeća institucije Europske unije da su nam za očuvanje i primjenu ljudskih prava potrebna jamstva sadržana u Ugovorima i odgovarajući postupci utvrđeni u zakonima EU-a, uključujući sekundarno zakonodavstvo;
8. podsjeća na svoju rezoluciju od 4. srpnja 2013. o utjecaju krize na pristup skrbi za osjetljive skupine, u kojoj je pozvao države članice da provedu procjenu učinka kako bi se osiguralo da su poduzete mjere koje mogu utjecati na najosjetljivije u skladu s načelima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i u skladu s Direktivom 2000/43/EZ o uspostavi načela ravnopravnosti osoba bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo te s Direktivom 2000/78/EZ o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja; smatra da mjere štednje ne bi ni pod kojim okolnostima smjele građanima uskratiti pristup osnovnim socijalnim i zdravstvenim uslugama i temeljnim pravima;
9. naglašava potrebu za zajedničkim horizontalnim zakonodavstvom za suzbijanje diskriminacije kako bi se uklonile prepreke slobodnom kretanju; poziva Vijeće da prekine svoju blokadu prijedloga Komisije;
10. primjećuje da je Trojka gurnula zemlje sudionice programa u duboku recesiju pritiskom da se utječe na zamrzavanje plaća; naglašava da se autonomija socijalnih partnera uvijek mora štititi i promicati u skladu s Ugovorom;
11. podsjeća na svoju rezoluciju od 14. rujna 2011. o strategiji EU-a za prevenciju beskućništva, potičući Agenciju EU-a za temeljna prava da više radi na implikacijama ekstremnog siromaštva i socijalne isključenosti u smislu pristupa temeljnim pravima i njihovu korištenju, imajući na umu da je ostvarivanje prava na socijalnu i stambenu

² Radni dokument II. u vezi sa stanjem temeljnih prava u Europskoj uniji 2012., izvjestitelj Louis Michel, stranica 2.

ključno za uživanje čitavog niza drugih prava, uključujući politička i socijalna prava; poziva Komisiju da pozorno prati poštuju li se u državama članicama temeljna prava kao što je ljudsko dostojanstvo te da učini sve da se hitno prekine kriminalizacija beskućnika.

12. podsjeća na svoju rezoluciju od 15. prosinca 2011. o polugodišnjoj reviziji Europske strategije 2007. – 2012. o zdravlju i sigurnosti na radu, kojom se utvrđuje da je pravo na pristup zdravlju temeljno pravo i da bi svi radnici morali imati pravno jamstvo za radne uvjete koji poštuju njihovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo;
13. naglašava pravo radnika koji rade u drugoj zemlji EU-a na tretman jednak onome prema domaćim radnicima u vezi sa zapošljavanjem, naknadama i drugim uvjetima rada bez zahtijevanja prijave za radnu dozvolu, kao i u pogledu poreznih olakšica, prava na prenosivost povlastica iz socijalnog osiguranja, spajanja obitelji i prava njihove djece na obrazovanje;
14. potiče Komisiju da nadzire provedbu Direktive o jednakosti pri zapošljavanju 2000/78/EZ, uključujući odredbe o pravnim lijekovima i zaštiti prava iz članka 9., te da pokrene prekršajni postupak protiv država članica koje nisu uspješne u njezinoj provedbi; poziva Komisiju da ojača pravo na pravno zastupanje u sporovima u vezi sa zapošljavanjem;
15. naglašava da je koordinacija socijalnog osiguranja preduvjet za slobodno kretanje; poziva Komisiju da iznese prijedlog za izmjenu Uredbe (EZ) br. 883/2004 kako bi se izvoz naknada za nezaposlenost proširio na obveznih šest mjeseci umjesto na tri mjeseca;
16. primjećuje da prekogranična tržišta rada i mobilnost unutar EU-a općenito postaju sve važniji; ističe međutim nedostatak informacija o pravilima i propisima koji se primjenjuju na radnom mjestu, uključujući prava radnika, radne uvjete i socijalnu sigurnost; naglašava da je odgovarajuće pružanje informacija (npr. pripremne mjere za uspostavljanje informacijskih centara za upućene radnike) preduvjet da bi ti radnici mogli uživati svoje pravo na slobodno kretanje;
17. naglašava potrebu za izradom okvira za pripravničke programe europske kvalitete kojim se uspostavljaju prava i obveze obiju strana, omogućujući mobilnost i zaštitu pripravnika od izrabiljivanja;
18. žali zbog činjenice da su u nekim državama članicama još uvijek na snazi prijelazna pravila o slobodnom kretanju radnika; naglašava da su strahovi od negativnih utjecaja kretanja radnika neutemeljeni; ističe da procjene pokazuju dugoročan porast od gotovo 1 % BDP-a zemalja EU15 kao rezultat mobilnosti nakon proširenja (2004. – 2009.)³;
19. primjećuje da nedavno etiketiranje slobodnog kretanja kao migracije radi koristi od sustava socijalne sigurnosti nije utemeljeno na činjenicama⁴; naglašava da je

³ Zapošljavanje i socijalni razvoj u Europi 2011., poglavље 6: Mobilnost radnika unutar EU-a i utjecaj proširenja, str. 274.

⁴ Vidi Činjeničnu analizu utjecaja na sustave socijalne sigurnosti država članica prava neaktivnih migranata unutar Eu-a na posebne novčane naknade za koje ne plaćaju doprinose te na zdravstvenu zaštitu dobivenu na temelju boravišta, Glavna uprava za zapošljavanje, završno izvješće ICF GHK-a u suradnji s Milieu Ltd., 14. listopada 2013.

diskriminacija najveća prepreka europskim građanima za uživanje temeljnih prava; ističe da građani Unije sa stalnim boravištem u drugoj državi članici imaju pravo na jednak tretman u pogledu socijalne sigurnosti u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004;

20. naglašava potrebu Komisije i država članica da ojačaju svoj rad u vezi s razvojem i jamčenjem prava radnika i temeljnih socijalnih prava kao ključnog koraka u cilju osiguravanja jednakog tretmana, pristojnih poslova i plaća potrebnih za život u Europskoj uniji;
21. poziva Komisiju i države članice da prepoznaju žrtve bilo kakvog oblika izravljanja na radu, neprijavljenog rada, prisilnog rada, trgovine radnicima ili drugog oblika kršenja prava radnika kao žrtve izravljanja kojim se krše temeljna ljudska prava radnika;
22. naglašava potrebu da države članice ojačaju inspekcije rada u cilju učinkovite borbe protiv trgovine radnicima, prisilnog rada, izravljanja radnika, neprijavljenog rada i drugih oblika kršenja temeljnih ljudskih prava radnika;
23. poziva Komisiju i države članice da prepoznaju pravo radnika na sigurne i zdrave radne uvjete kako je utvrđeno u članku 3. Europske socijalne povelje kao ključno za mogućnost radnika da žive dostoјanstveno te da osiguraju poštovanje njihovih temeljnih prava;
24. naglašava važnost uloge socijalnih partnera u kolektivnom pregovaranju za očuvanje temeljnih prava i jednak tretman radnika, osobito u pogledu mlađih, žena, osoba s invaliditetom i drugih zapostavljenih društvenih skupina na tržištu rada;

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	5.12.2013
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Őry, Siiri Oviir, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzylewska, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Inês Cristina Zuber
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Evelyn Regner, Csaba Sógor